

ПОСЛІДОВНІСТЬ ДІЙ ЩОДО ВИБОРУ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Дядик А. Г., студент

Науковий керівник: Догадайло Я. В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах ринку будь-яке підприємство несе матеріальну відповідальність за результати своєї діяльності. В сучасних умовах підвищення результатів роботи більшості підприємств може здійснюватися насамперед за рахунок зниження витрат шляхом удосконалення процесу управління ними. Для реалізації процесу управління необхідно визначитися з методами управління витратами - сукупністю прийомів та процедур, призначених для реалізації функцій управління витратами. Аналіз сучасних розробок показав, що методичних підходів до управління витратами безпосередньо автотранспортних підприємств не існує. Розрізняють достатньо широке коло методів управління витратами: абсорпшн-костинг, СVP-підхід, метод ABC, таргет-костинг, кайзер-костинг, бенчмаркінг витрат, кост-кілінг, LCC-аналіз, метод VCC, позамовний, попередільний, попроцесний, нормативний, «Стандарт-кост», «Директ-кост», контролінг та інші [1-5]. З одного боку, кожний із названих методів не є винятковим, тобто не перешкоджає використанню інших методів. Але сукупне їх застосування не завжди можливе, оскільки деякі методи суперечать один одному щодо окреслення цілей, вихідних припущень і значення системи управління витратами в управлінні підприємством загалом [5]. В свою чергу від правильності прийнятого рішення залежить можливість досягнення ефективності в управлінні витратами.

Аналіз показав, що використання одного методу не унеможливорює доцільність застосування іншого, найчастіше необхідно використовувати комплекс методів управління витратами, застосування якого забезпечить ефективне здійснення процесу безперервного управління витратами підприємства. Особливості проведення якого формуються під впливом багатьох чинників, таких як галузеві особливості підприємства, стадія його життєвого циклу та фактичний стан управління витратами в підприємстві.

Таким чином, існує потреба у використанні обґрунтованого методичного підходу щодо вибору комплексу методів, який би ураховував всі чинники, що впливають на процес вибору методу

управління витратами. Аналіз сучасної економічної літератури, що присвячена питанням управління витратами, показав, що методичні підходи до управління витратами, не розглядають процес управління у взаємозв'язку зі стадіями життєвого циклу підприємства. На погляд автора, взаємозв'язок треба урахувувати під час вибору методу управління витратами. Таким чином, метою роботи є розробка методичного підходу до вибору методів управління витратами підприємства на підставі урахування стадій життєвого циклу підприємства.

Метод традиційно розуміють як прийом, спосіб і спосіб дії, як спосіб теоретичного дослідження або практичного виконання чогонебудь. Метод управління тлумачать і широко, як інструмент здійснення впливу на об'єкт управління, і вузько, як спосіб виконання окремих робіт або реалізації окремих процедур. Під методом управління витратами розуміється засіб здійснення безперервного управління витратами, що забезпечує здійснення всіх основних функцій управління: планування, організації, мотивації та контролю стосовно витрат підприємства.

Найбільш об'єктивним підходом щодо вибору методів управління витратами є розробка вчених Г.В. Козаченка, Ю.С. Погорелова, Л.Ю. Хлап'юнова та Г.А. Макухіна [5]. Цей підхід передбачає здійснення наступних дій: вибір методів на основі стратегічних цілей, вибір методів на основі цілей управління затратами, вибір методів на основі стратегії, вибір методів на основі місця управління затратами в системі управління підприємством, вибір методів за результатами впливу умовно постійних чинників, вибір методів за результатами впливу умовно змінних чинників, визначення переваг у виборі методів управління затратами за підсумками діагностики стану управління затратами та оцінка узгодженості вибору за результатами впливу різноманітних чинників (етап вибору); оцінка виконання умов вибору, побудова ієрархії методів та корегування вибору (етап оцінки та корегування); остаточна оцінка економічної доцільності та впровадження методу. На погляд автора, перші чотири дії: вибір методів на основі стратегічних цілей, вибір методів на основі цілей управління затратами, вибір методів на основі стратегії, вибір методів на основі місця управління затратами в системі управління підприємством можна замінити однією вибір методу на підставі стадії життєвого циклу підприємства (рисунок 1).

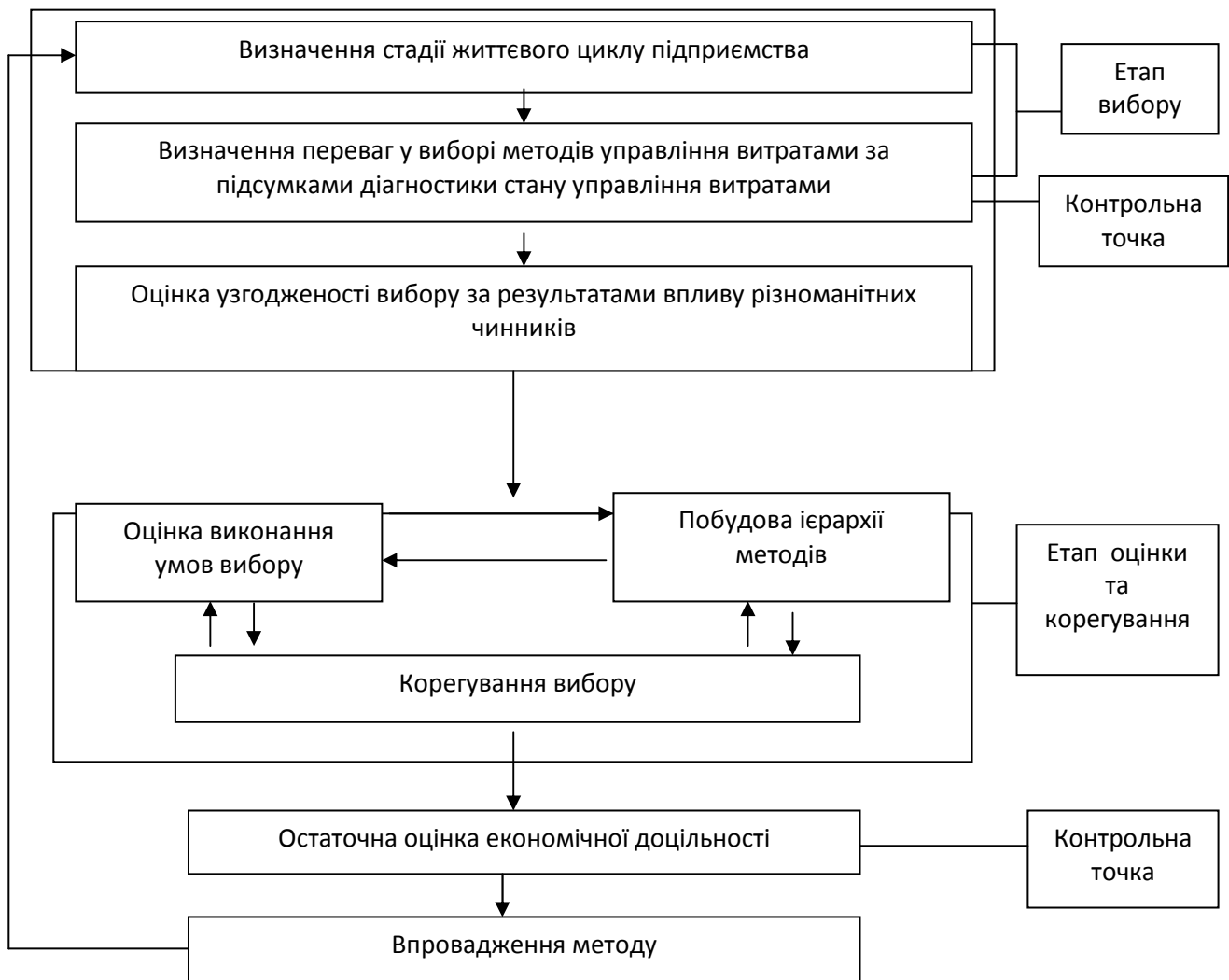

Рисунок 1 – Вибір методів управління витратами підприємства [6]

Процедура вибору методів управління витратами підприємства повинна здійснюватися з урахуванням загальних умов і чинників вибору. Для конкретного підприємства вплив чинників, що зумовлюють вибір методів управління, буде різним. З іншого боку, процедура вибору методів управління витратами підприємства обов'язково повинна враховувати стан управління витратами, тобто результати його діагностики. Процедуру вибору методів управління витратами побудовано на постійному звуженні вибору в перебігу послідовного виявлення тих методів, що найбільше відповідають впливу чинників, які зумовлюють вибір методів управління витратами [5]. Важлива умова вибору методів управління витратами - повнота реалізації функцій управління в їхньому застосуванні відповідно до цілей підприємства у сфері витрат, що забезпечує комплексність управлінського впливу. Пропонується виокремити домінуючі функції управління, що у межах методу реалізуються найбільш повно і фактично становлять його зміст.

Таким чином, було обрано підхід до вибору методів управління витратами, що ураховує стадії життєвого циклу підприємства. Реалізація обраного алгоритму вимагає послідовного здійснення наступних етапів: визначення методів в залежності від стадії життєвого циклу підприємства, вибір методів за результатами впливу умовно постійних чинників, за результатами впливу умовно змінних чинників, визначення переваг у виборі методів управління витратами за підсумками діагностики стану управління витратами, оцінка узгодженості вибору за результатами впливу різноманітних чинників (етап вибору); оцінка виконання умов вибору, побудова ієрархії методів та корегування вибору (етап оцінки та корегування); остаточна оцінка економічної доцільності та впровадження методу. Використання обраного підходу також дає змогу вибрати метод або сукупність методів управління витратами, застосування яких виправдано на конкретному підприємстві, але потребує здійснення меншої кількості дій.

Література.

1. Бухгалтерський управлінський облік: підруч. / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська. – Житомир: ПП „Рута”, 2005. – 480 с.
2. Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет: учебн. [для студ. высш. учебн. завед.] / Вахрушина М.А. – М.: Омега-Л, 2010. – 570 с.
3. Голов С.Ф. Управленческий учет / Голов С.Ф. - Х.: Фактор, 2009. – 784 с.
4. Гущина И.Э. Управленческий учет, основы теории и практики / И.Э. Гущина, Н.М. Балакирева.-М.: КНОРУС, 2004. - 192 с.
5. Управління затратами підприємства: монографія / Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, Л. Ю. Хлап'юнов, Г. А. Макухін. – К.: Лібра, 2007. – 320 с.
6. Коваль Р.О. Реалізація вибору методів управління підприємства / Р.О. Коваль // Економічні перспективи: Збірник студентських наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – № 7(1). – 2015. – С. 132-134.